

Min dag i coronas och Coronas tecken

I en tid som denna när så mycket förändras kan vi ge oss tid att tänka efter lite mer och se hur Gud kan komma in ännu mer i vårt dagliga liv. Vare sig vi vill det eller ej har corona kommit att prägla vår vardag. Om vi ser på det mer i den heliga Coronas ljus kan det också leda vidare till större hopp och förtröstan. Ser vi på livet utifrån Guds försyn får vi ett djupare perspektiv. Med allvar och ansvar tar vi till oss alla utmaningar som corona ställer oss inför. Med tro, hopp och kärlek ser vi sedan på allt i Guds ljus och då kan vi byta ut det lilla c:et i corona mot det stora i Corona, det fornkyrkliga helgon som beskyddar oss mot pest och farsot. Att hitta balans mellan livets allvar och evangeliets glädje och hopp är alltid viktigt och nu mer än någonsin.

Providentia Dei – i ljuset av Guds försyn har jag alltid försökt se på allt vad livet medför. Nu är det mer nödvändigt än någonsin. Min vardag har förvisso förändrats genom corona. Många resor, sammanträden och andra uppdrag har dunstat bort. Plötsligt är det nästan som jag är tillbaka i klostrets stillhet igen, men inte riktigt, krismöten, själavårdssamtal och mycket annat tar mig också i anspråk. En sak ser jag mycket tydligt: behovet av en dagordning och goda rutiner (=gammal klostervisdom). Men allra mest det som gäller oss alla som kristna: att se på hela vår tillvaro i ljuset av Guds närvaro. Det är den atmosfär och miljö – *le divin milieu* – där vi alltid får leva. Just nu kan vi bli ännu mer medvetna om detta. Den själv tillräcklighet som vi moderna människor ofta har haft lagt oss till med har nu fått sig sina törnar. Vi kan återupptäcka det grundperspektiv som livet i Guds närvaro är. Tilliten till Guds försyn kan bli avgörande för att vi inte skall fastna i oro, panik och uppgivenhet. Varje morgon försöker jag börja med en akt av överlåtelse till Guds försyn för att så låta allt som händer under min dag äga rum i Guds närvaro. Likaså när det inte händer någonting alls utan bara verkar grått och lite halvtråkigt. Man kan också behöva lära sig att ha tråkigt för Guds skull.

Sic transit gloria mundi – i en tid som vår ser man hur världens ära är fåfänglig och att man bara kan bygga sitt liv på det som har evighetsvärde. Efter 27 års klosterliv har de tidiga morgontimmarna blivit en självklar bönetid för mig. Stilla bön, laudes och oftast också mässan ger dagen en solid början. Alla kristna måste hitta sitt eget sätt att gestalta sin morgonbön. Det kan vara väldigt olika, men utan bön på morgonen, hur kort det än är, blir det svårt att bli kvar i Guds närvaro under resten av dagen. Tidebönerna är Kyrkans klassiska sätt att helga dagen: morgon, middag, kväll – och ibland natt. För många kan den isolering som corona medför bli en återupptäckt av tidebönernas nåd. Det är inte bara präster och ordensfolk som ber dessa böner, det är hela Kyrkans bön. Den som inte har tid kan alltid ta

till sig Angelus, då vi tre gånger per dag får minnas att Gud har blivit människa genom den helige Ande i Jungfru Maria. Rosenkransen försöker jag förknippa med promenad, de dagar man kan ge sig ut i vårsol och titta på vårblommorna. För mig själv har denna coronatid inneburit att det är lättare att be tidebönerna på rätt tid. Kvällsaktiviteter har ofta försvunnit och det blir mer tid för vesper och stilla bön på kvällen. Också mitt på dagen är det lugnare och mer tid för sext och läsningsgudstjänst. Efter kvällsgymnastik – för att motverka artrosen och den spinala stenosen och inte stelna till ännu mer – är jag mogen för kompletorium och sedan slocknar jag nästan omedelbart för natten.

Ora et labora – bön och arbete hör ihop som hand i handske. Visst har arbetsuppgifterna blivit lite mindre för mig, men som biskop är man aldrig arbetslös. Eftersom jag bara har ett tuffjät från min bostad till arbetsplatsen är det lätt att ta sig till arbetet – till skillnad för många andra idag som antingen måste hålla sig hemma eller våga sig ut på bussar och tunnelbanor för att komma till jobbet. På så sätt är jag verkligen privilegierad och mer skyddad. Genom vårt arbete, av vilket slag det vara må, får vi tillsammans helga den skapade verkligheten. Det tänker vi kanske inte så mycket på under vanliga tider. Nu när allt står lite på huvudet kan man ta till sig vilken nåd det är bara att ha ett arbete. Genom det får vi vara Guds medarbetare i vår värld och i vårt samhälle. Rent spontant tänker jag på alla dem som nu i sjukvården gör allt vad de kan för att hjälpa alla sjuka. En ny och fördjupad solidaritet kan faktiskt växa fram i vårt samhälle i dessa tider. I grund och botten arbetar vi alla för det allmänna bästa, för att varje människa skall få det hon behöver bäst. Samtidigt får vi se vårt arbete som bön, som något som förbinder oss med Gud. Om arbetstempot dämpats för mig just nu, blir det också lättare att se den andliga dimensionen.

Otium cum dignitate – sysslolöshet, eller kanske snarare fritid, med värdighet – så brukar man lite ironiskt förklara karmeliternas förkortning ocd. Plötsligt märker jag också att det finns något som heter fri tid! Visst har det funnits tidigare också, men nu blir mer påtagligt. Också fritiden har med Gud att göra. Det är hans gåva, men också en uppgift, för då kan vi ta emot hans nåd och gåva på ett spontant sätt. Vi får fylla fritiden med det vi tycker mest om. Barnet leker, och den vuxne får leka på sitt sätt. Hur gör då jag med min fritid? Tidigare tyckte jag om att göra långpromenader. Nu får jag hitta på något annat. Jag börjar med att ta på mig fritidskläder. Också en sådan obetydlig sak är symboliskt viktig. Nu är jag fri – för Dig, Herre - men på det sätt som jag själv tycker mest om. Jag har tidigare nämnt gymnastiken, för man behöver alltid röra på sig. Vissa vill höra musik, men det gör jag sällan. Vissa vill titta på TV – men det har jag ingen. Jag fick ärva en efter biskop Hubertus, men när den dog, skaffade jag ingen annan. Jag hörde at påven Franciskus inte sett på TV på tjugo år. För mig blir det i stället mest läsning.

Jag brukar alternera mellan mer andlig läsning och lite mer avkopplande sådan, för det behövs också. Sedan goda medarbetare har hjälpt mig med en bättre webbläsare får jag också mer möjlighet att ge mig ut på nätet – men kanske också mer frestelser att fastna inför datorn.

Lectio divina – att läsa den Heliga Skrift är en del av vår kristna identitet. Vi kan aldrig göra det mycket nog. Självt är jag den förste att bekänna det. Just nu försöker jag förnya mitt sätt att läsa och meditera över Bibelns budskap. Samtidigt kan detta sätt att läsa Bibeln som ett Guds budskap till mig och till hela mänskligheten också avpassas till allt annat vi läser. Också dagstidningen kan vi läsa i Guds ljus. Med det menar jag inte att tidningen skall ta över Bibelns plats. Gud är verksam i historien, det är en biblisk grundtanke. Då måste han också vara verksam i vår historia här och nu. Följaktligen kan vi också ana Gud bakom rubrikerna i tidningen och se hans spår i tidens tecken. Det är något vi kan lära oss på nytt i coronans tider. Hur svår verkligheten än kan vara, kan den ändå aldrig ta ifrån oss Guds barmhärtighet. Tvärtom. Vårt behov av Guds nåd blir större, när vi ser vår mänskliga litenhet och skörhet. Genom vår bibelläsning får vi ett helt annat perspektiv på hela den aktuella situationen, som vi just nu kämpar med att försöka förstå.

Martyrologium – vår tid är också martyrernas tid. Därför har jag gett mig i kast att läsa två tjocka böcker om de tyska katolska martyrerna under 1900-talet. Det kan tyckas märkligt att ägna sin fritid åt något så dystert, men faktum är att det ger mig glädje och hopp att se att det alltid har funnits troende som hellre har gett sitt liv i Kristi tjänst än sparat sig själva. I denna bok skymtar hundratals präster och lekmän fram som blev martyrer, främst under Hitler-tiden men också under kommunismens välde. Det är många olika öden som möter en. Koncentrationslägret Dachau var främst avsett för präster, som kunde hamna där bara genom ett kritiskt ord i en predikan. En bagare som givit en judisk familj en fristad möter ett grymt öde. Ordenssystrar som värjer sig mot de massvåldtäkter som soldater ur Röda armén iscensatte dödas utan pardon. Naturligtvis ger en sådan läsning upphov till självrannsakan. Hur skall jag ställa mig inför den utmaning som corona är för mig? Vissa menar att jag skall dra mig helt undan som en eremit och be i avskildhet för vårt stift. Andra vill att jag liksom den helige Carlo Borromeo skall ge mig ut till de pestdrabbade. Vad vill då Gud? Det är livets stora fråga.

O tempora, o mores – varje tid har sina seder, sin svaghet och sin starkhet. För att inte bara betona livets allvar, är det bra att ha lite lättsammare saker att ägna sig åt. Därför har jag också börjar läsa Hjalmar Bergmans böcker, som av någon anledning finns i fullständig, fint inbunden utgåva i mitt arbetsrum. Skönlitteratur

när den är som bäst kan ge oss en insikt i hur människor tänker, lever och fungerar. Hjalmar Bergman har en god förmåga att teckna olikartade människors karaktär och det Sverige som en gång fanns men inte längre finns, även om det har lämnat en hel del tydliga spår efter sig. Som präst behöver man både ha en god människokänedom och samtidigt vara vaken för de omständigheter som vi lever i här och nu i vårt samhälle. Vi är alla präglade av det samhälle där vi har vuxit upp. Ofta tänker jag på det när jag besöker våra församlingar, där människor möts som har präglats av så olika samhällen. Trots radikalt olika ursprung kan våra präster och lekmän just genom enheten i tron bygga upp en äkta gemenskap. Det måste jag alltid beundra. Men visst ställer vi också till det för varandra. Då är det bra att se att även i det gamla Sverige som Hjalmar Bergman skildrar kunde människor ställa till det riktigt ordentligt för varandra.

Dominus vobiscum – mässans inledande ord låter annorlunda när man knappt har någon inför ögonen. I denna svåra tid då många lider av att inte kunna ta emot Jesus i eukaristin, får jag själv fira mässan för dem, ofta i min ensamhet. Jag lider verkligen med dem som inte kan komma till mässan, inte minst eftersom det delvis också beror på det beslut jag kände mig tvingad att fatta inför den ökade coronaspridningen. Sällan har jag så påtagligt förstått vilken nåd det är att få fira och ta emot eukaristin. Jag tänker på de dödsdömda i Hitlers fångelser, dit man smugglade in eukaristin gömda mellan brödskivor. Varje mässa får jag säga *Herren vare med er*, även om inget hörbart svar hörs (det kan faktiskt också hända i en välfylld kyrka där ingen kan svenska). Samtidigt vet jag att många i himmel, på jord och i skärseld är med i denna tillbedjan av den treenige Guden. Ensamhet och isolering gör oss ofta mer öppna för vad äkta gemenskap är. Ofta äter jag också ensam, men också då försöker jag vara medveten om den gemenskap jag har med hela skapelsen. Ansvar för att vårda och vörda Guds skapelse stärks också genom eukaristin, där Kristus gör sig närvarande i materiella ting, bröd och vin. Corona kan förhoppningsvis lära mig att bli mer skonsamma mot Guds natur. Men själv borde jag bli bättre på att fasta och dela med mig av mitt överflöd. En nåd att stilla bedja om i dessa tider.

Fiat mihi secundum verbum tuum – Marias ja-ord vid bebådelsen måste upprepas gång på gång. Just under denna svåra tid är det inte alltid lätt att säga ja och amen. Jag försöker efterlikna Maria som till fullo bejakar Guds vilja. Dag efter dag, också i de svåra omständigheter och beslut som jag måste ta. Samtidigt vet jag att det aldrig är helt lätt att veta vad som är bäst i en så komplicerad situation. Skall man vara mer försiktig eller mer öppen? Varje dag ställs jag inför detta dilemma. Jag hoppas att Maria hjälper mig att säga ja när så behövs. Hennes öppenhet för Andens ingivelser har alltid betytt mycket för mig. Nu behöver jag detta mer än någonsin. Samtidigt måste jag ödmjukt inse att jag att det också kan bli fel. Guds

vilja har jag inte i en liten ask, den undslipper mig ofta, när Guds tystnad är obönhörlig.

In laudem gloriae – jag försöker tacka Gud för det som är svårt, så att också det blir honom till pris och ära. I klostret har jag försökt lära mig att rannsaka mitt samvete varje dag. Det är aldrig lätt, särskilt inte nu, men just därför livsviktigt. Jag försöker rena min intention på kvällen. Det är så lätt att självhävdelsen smyger sig på. Men innan jag somnar får jag överlämna mig i Faderns barmhärtiga händer med de problem jag inte kunde lösa, men de uppgifter jag inte hann med, ja, med allt det halvdana och ofärdiga. Allt till Guds större ära. Han är allt.